

Комунальний заклад

«Полтавський Палац дитячої та юнацької творчості Полтавської міської ради»

ШПМ «Світоч»

**Використання нових інформаційних технологій у
сфері естетичного виховання дітей та молоді**

Розробила:

методист Збронська О.В.

Полтава 2021

Використання нових інформаційних технологій у сфері естетичного виховання дітей та молоді.

Роль естетичного виховання у формуванні особистості, її всебічному розвитку важко переоцінити. Вже в давнину відзначали значення краси в житті людини. Винятково великий та всебічний вплив на формування естетичного ставлення до дійсності в сучасних реаліях має мистецтво. Воно сприяє розвитку свідомості та почуттів особистості, її поглядів і переконань, велику роль відіграє у формуванні моральності, створює умови для духовного піднесення людини.

Естетичне освоєння дійсності людиною не обмежується однією лише діяльністю в галузі мистецтва: у тій або іншій формі воно присутнє у будь-якій творчій діяльності. Іншими словами, людина виступає художником не тільки тоді, коли безпосередньо створює твори мистецтва та присвячує себе поезії, живопису чи музиці. Естетичний початок закладений в самій людській праці, в діяльності людини, спрямованій на перетворення навколишнього оточення і самої себе. Естетичний розвиток особистості починається у ранньому віці. Дуже важко формувати естетичні ідеали, художній смак, коли людська особистість склалася.

Естетичне виховання — це процес формування цілісного сприйняття і правильного розуміння прекрасного у мистецтві та дійсності, здатності до творчого самовиявлення притаманного людині.

Методологічною засадою естетичного виховання є **етика** — наука про загальні закономірності художнього освоєння дійсності людиною, про сутність і форми відображення дійсності й перетворення життя за законами краси, про роль мистецтва в розвитку суспільства.

У процесі естетичного виховання формуються естетична свідомість і поведінка вихованців.

Естетична свідомість — форма суспільної свідомості, що являє собою художньо-емоційне освоєння дійсності через естетичні почуття, переживання, оцінки, смаки, ідеали тощо і концентровано виражається в мистецькій творчості та естетичних поглядах.

Естетичні почуття — особливі почуття насолоди, які відчуває людина, сприймаючи прекрасне в дійсності й у творах мистецтва.

Естетичний смак — здатність людини правильно оцінювати прекрасне, відокремлювати справді прекрасне від неестетичного.

Естетичний ідеал — уявлення людини про прекрасне, до чого вона прагне, на що рівняється.

Естетика поведінки — риси прекрасного у вчинках і діях людини (у ставленні до праці й до суспільства, в манерах і зовнішньому вигляді, у формах спілкування з людьми) .

*У процесі естетичного виховання важливо навчити вихованців
розуміти й сприймати красу.*

Спостерігаючи прекрасне, людина не може залишатися байдужою, вона переживає, відчуваючи любов або ненависть до спостережуваного. Тому треба, щоб діти вміли розрізняти справді красиве і потворне.

Під час естетичного сприймання виникають певні емоції. Завдання виховання — створення умов, які б сприяли формуванню емоційної сфери учнів.

Багатство емоційної сфери людини свідчить про її духовне багатство.

Складною є проблема формування сприймання мистецтва. Щоб сприймати художній чи музичний твір, треба мати елементарну теоретичну підготовку.

Краще сприймається те, що зрозуміле, про що є певні знання. Цей принциповий підхід слід узяти за основу при використанні в естетичному вихованні музики, образотворчого мистецтва, скульптури.

Сформовані естетичні смаки та естетичний ідеал і розвинена здатність оцінювати прекрасне дають людині змогу зрозуміти суть прекрасного.

Сприймаючи прекрасне, аналізуючи побачене, порівнюючи з відомим і баченим раніше, вона дає йому певну оцінку. Рівень такого естетичного мислення залежить від розумового виховання, вміння здійснювати мислительні операції.

Поряд із розвитком естетичного сприймання, прищепленням естетичних смаків у процесі естетичного виховання у вихованців формують естетичне ставлення до навколишньої дійсності. Людина повинна не лише милуватися красою природи чи пам'ятками культури, а й берегти і захищати їх.

Важливе значення має виховання у дітей та молоді естетики поведінки — акуратності в одязі, красивої постави і манер, вміння триматися невимушено, природно, культурно й естетично виявляти свої емоції.

Ці якості тісно пов'язані з моральністю особистості учня. Враховуючи все вище викладене, особливої уваги заслуговує механізм надання інформації, щодо естетичної складової освітнього процесу. Сучасні інформаційні технології включають в себе безліч варіантів опрацювання обраних джерел інформації.

Використання нових інформаційних технологій, що сприяють засвоєнню знань, вмінь та навичок естетичної складової сфери пізнання може перетворити навчання та виховання у захоплюючий процес, де кожен учасник обирає свою освітню траєкторію.

З інструмента надання освітньої інформації нові технології трансформуються:

- ✓ в засіб вирішення навчальних завдань;
- ✓ перетворення опрацьованої інформації у репрезентативний продукт;
- ✓ технологічне уточнення складових процесів;
- ✓ джерела аналізу та синтезу актуальної інформації;

Для забезпечення ефективності естетичного виховання необхідні такі **умови:**

- створення в навчальному закладі та сім'ї естетично привабливого середовища;
- висока естетична культура виховних заходів;
- висока естетична культура педагогів і вихованців в їх зовнішньому вигляді та поведінці;
- взаємодія сім'ї, позашкільних закладів, закладів культури, засобів масової інформації тощо.

Завдяки сучасним інформаційним технологіям естетичне виховання стає оперативним та доступним. В сучасному інформаційному просторі існує безліч можливостей для віртуальної естетичної освіти (відвідання он-лайн вистав, концертів, виставок, екскурсій, майстер-класів і т. п.)

Джерела естетичної освіти:

- твори образотворчого мистецтва. Під час спостереження картини або скульптури, яка відображає життя людини чи природи, в дитини розвивається не лише сприйняття, а й фантазія: вона мислить, уявляє, «домальовує» зображене, бачить за картиною події, образи, характери;
- музика, яка, відображаючи дійсність за допомогою мелодій, інтонацій, тембру, впливає на емоційну та чуттєву сферу людини, на її поведінку;

- художня література. Головним виразником естетики в літературі є слово. На думку К. Ушинського, слово як засіб вираження в літературному творі набуває подвійної художньої сили. Словесний образ має ще й понятійну основу і сприймається насамперед розумом. Тому література — важливий засіб розвитку інтелекту учнів;
- театр, кіно, телебачення, естрада, цирк. Цінність їх у тому, що, крім змістової частини, вони об'єднують у собі елементи багатьох видів мистецтв (літератури, музики, образотворчого мистецтва, танцю);
- поведінка і діяльність вихованців. Достойні вчинки учнів, успіхи в навчанні, праці, спортивній, громадській, художній діяльності повинні стати предметом обговорення з естетичних позицій;
- природа: її красу в розмаїтті та гармонії барв, звуків, форм, закономірній зміні явищ, які мають місце в живій і неживій природі;
- факти, події суспільного життя. Героїчні вчинки людей, краса їх взаємин, духовне багатство, моральна чистота й фізична досконалість повинні бути предметом обговорення з учнями;

!!!!Важливу роль в естетичному вихованні відіграє сім'я. Належне естетичне оформлення житла, наявність бібліотеки, мистецьких журналів, доступу до засобів інформації, сімейні традиції— все це створює сприятливі умови для прищеплення естетичних смаків дітям.

ФОРМИ І МЕТОДИ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ

- ❖ тематичні заняття
- ❖ екскурсії
- ❖ конференції
- ❖ бесіди
- ❖ диспути
- ❖ конкурси

!!!! Важливо пам'ятати, що всі ці форми роботи можуть бути використані у віртуальному вимірі із застосуванням нових інформаційних технологій.

В сучасній освіті активного розвитку набула новітня технологія естетичного виховання дітей та молоді – **естетотерапія**.

ЕСТЕТОТЕРАПІЯ (від грецьк. *aisthetikos* — чуттєвий, та *therapeia* — лікування) — це цілеспрямований стабілізуючий вплив на емоційно-чуттєву сферу дитини з метою створення для неї психологічного комфорту та розкриття творчого потенціалу особистості. Естетотерапія — це своєрідне лікування дитячої душі через її чуттєву сферу.

Справжній педагог розкриє перед юним серцем красу людського перед усім у самому собі. Це не тільки особистий приклад, а також його широкий емоційний діапазон, завдяки якому вихованці повсякденно відчують тонку емоційно – естетичну реакцію на їхні вчинки та поведінку. Ця реакція і є могутньою силою естетичного виховання.

Отже, головне завдання сучасної освіти полягає в тому, щоб почуття прекрасного, краса, створена за багатовікову історію, стали справжнім надбанням кожного людського серця, перетворилися в естетичну культуру кожної особистості.

Список літератури:

1. Бейзеров В. Педагогічні умови художньо-творчого виховання дітей молодшого віку засобами традиційних форм українського музикування в позашкільний час // Рідна школа. – 2016. – №2. – С.20.
2. Глазиріна В. М. Педагогіка сучасної школи: Навч. посіб. – Донецьк: «Норд-Прес», 2016. – 219 с.
3. Книга заступника директора з виховної роботи: Довідково-методичне видання / Упоряд. С. В. Кириленко, Н. І. Косарева. – Харків: Торсінг плюс, 2006. – 416 с.
4. Масел Л. Телебачення в естетичному вихованні сучасних школярів // Шлях освіти. – 2003. – №4. – С. 28
5. Неменський Б. М. Мудрість краси: Про проблеми естетичного виховання: Кн. Для вчителя. – 2-ге вид. переробл. і доп. – М.: Просвіта, 2007. – 288 с.
6. Павленко В.В. Розвиток креативності учнів початкової школи засобами образотворчого мистецтва / В.В. Павленко // Проблеми освіти: збірник наукових праць. ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2019. – Вип.92. – С. 106–111.
7. Стеценко К. Спогади, листи, матеріали / Упор. Є. Федотов. – К.: Музична Україна, 1981. – 480 с.
8. Шміт Ф. І. Мистецтво як предмет навчання // Шлях просвіти. – 2013. – №1. – 63 с.